

LAG OM FÄRDTJÄNST

Intressanta kammarrättsdomar maj 2017
– april 2018

VILLKOR OM MEDFÖLJANDE PERSON

KJO 2017-05-05, MÅL NR 3184-16

Som en följd av funktionshinder bör ett tillstånd till färdtjänst kunna förenas med villkor om medföljande person. Frågan i detta mål var om det funnits skäl för ett sådant villkor.

Kvinnan hade anfört att hon avsåg att åka ensam endast till daglig verksamhet, som var en kort bilresa. Vidare hade det inte förekommit incidenter sedan många är tillbaka. Tillståndsgivaren hade inte gjort gällande något annat. Även om en risk fanns för utagerande beteende eller liknande ansåg kammarrätten att denna risk måste vara mer påtaglig än vad som var fallet i målet. Kammarrätten ansåg således inte att det funnits tillräckliga skäl för att ställa upp det ifrågavarande villkoret. Tillståndsgivarens överklagande av förvaltningsrättens dom avslogs därför.

EXTRA LEDSAGARE FÖR ATT KUNNA ANVÄNDA SITT FÄRDTJÄNSTTILLSTÅND?

KST 2017-05-05 MÅL NR 1314-17

Kvinnan hade, uppgav tillståndsgivaren, genomfört flera resor med endast en ledsagare, något som talade för att en extra ledsagare inte var en förutsättning för att hon skulle kunna nyttja sitt färdtjänsttillstånd. Att hon ibland hade ett behov av två ledsagare medförde inte rätt att ta med två ledsagare kostnadsfritt.

Enligt kammarrätten talade den medicinska utredningen för att kvinnan hade ett behov av en extra ledsagare för att hon till fullo skulle kunna använda sitt färdtjänsttillstånd på avsett sätt. Hennes behov av en extra ledsagare var sådant att det i lagens mening ansågs vara en förutsättning för att hon skulle kunna genomföra sina resor. Nämndens överklagande av förvaltningsrättens dom avslogs.

FOG FÖR ATT BEGRÄNSA ANTALET RESOR?

KJO 2017-05-11 2025-16

En 82-årig kvinna hade beviljats 84 enkelresor över en tvåårsperiod). Som skäl för beslutet angavs bl.a. att hon bedömdes ha ett funktionshinder som vid vissa tillfällen, men inte ständigt, medförde väsentliga svårigheter att förflytta sig. Hon ansågs heller inte vara i behov av hjälp vid resor med kollektivtrafiken.

Kvinnan hade sedan förvaltningsrättens dom använt färdtjänst i begränsad omfattning och i större utsträckning använt närtrafiken. Därtill framgick det av det medicinska underlaget att kvinnan bedömdes klara av att stiga på och av bussar samt vistas på dem. Därmed ansågs tillståndsgivarens begränsning av tillståndet avseende antalet resor skälig.

Kammarrätten upplyste avslutningsvis kvinnan om möjligheten att ansöka om ytterligare resor samt andra insatser enligt bl.a. socialtjänstlagen.

FÄRDTJÄNST PÅ GRUND AV PANIKÅNGEST VID FOLKFÖRSAMLINGAR?

KST 2017-06-02 167-17

En 56-årig man som led av panikångestattacker och hade svårt att träffa främmande människor hade ansökt om färdtjänst. Av utredningen framgick dock att han frekvent åkte med allmänna kommunikationsmedel tillsammans med sin fru.

Vid en sammantagen bedömning ansåg kammarrätten att utredningen inte gav stöd för att mannen hade sådana väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel som krävs för rätt till färdtjänst.

PERSON MED EN KOMBINATION AV FLERA FUNKTIONSHINDER ANSÅGS INTE VARA MEDICINSKT STYRKTA

KST 2017-09-12 1138-17

En 72-årig kvinna hade ansökt om färdtjänst. Hon angav bl. a. att hennes ryggsproblem och besvär med knäna gjorde det väldigt svårt att ta sig på och av en buss. Hon hade också stora problem med inkontinens och ständigt behov av närhet till toalett. Hennes fysiska besvär var kroniska och blev värre och värre för varje år. De dagar hon klarade av att gå 250 meter är begränsade till några dagar i månaden.

Enligt kammarrättens mening styrkte inte det medicinska underlaget att kvinnans förmåga, vid användande av gånghjälpmedel, att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel var så nedsatt att förutsättningarna för att beviljas färdtjänst var uppfyllda.

INGEN FÄRDTJÄNST DÅ UPPGIVNA SVÅRIGHETER INTE ANSÅGS MEDICINSKT STYRKTA

KST 2017-09-25 1309-17

En 74-årig man hade ansökt om färdtjänst och uppgivit att han kan bara kunde gå femtio meter innan han faller ihop. Han hade ramlat minst två gånger under året och klarade inte att gå mer än kanske tjugo till trettio meter trots rullator/käpp. Han sade sig inte gå till hållplatsen och hade inte åkt kollektivt på två år. På grund av smärta i knäna kunde han stå i högst fem minuter och hade också problem med synen.

Kammarrätten ifrågaatter inte att mannens besvär med smärta medför vissa svårigheter för honom att ta sig till och resa med allmänna kommunikationsmedel men finner att den medicinska utredningen inte ger stöd för annat än att mannen kan gå med hjälpmedel och med vilopausar. Att han har ett långt avstånd till närmaste hållplats och behöver ta vilopausar på vägen utgör inte skäl att bevilja färdtjänst.

MAN MED SVÅR TVÅNGSPROBLEMATIK OCH SMUTSFOBI ANSÅGS INTE HA RÄTT TILL FÄRDTJÄNST

KST 2017-10-16 3142-17

Mannen hade ansökt om färdtjänst bl. a. på grund av omfattande tvångsmässiga problem i form av smutsfobi och rädsla för kontakt med andra människor. Dessa skapade svår panikångest och han ansågs sig inte kunna åka med allmän kollektivtrafik. Vid ångestattackerna kunde han få andnöd, svår oro, irritation och handlingsoförmåga.

Nämnden hade uppgett att det av resehistoriken framgick mannen, som hittills hade färdtjänsttillstånd, genomfört ett antal resor till publika och välbesökta platser, exempelvis IKEA, Jula, Grand Hotel och Arlanda.

Kammarrätten ansåg att detta gjorde att påståendena om att han var rädd för kontakt med andra människor i så stor utsträckning att detta hindrade honom från att resa med kollektivtrafiken kunde ifrågasättas och att utredningen inte gav tillräckligt stöd för att mannen hade sådana väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel som krävs för rätt till färdtjänst.

INGEN FÄRDTJÄNST FÖR 18-ÅRING SOM KUNDE RESA EFTER RESTRÄNING

KST 2018-03-07, MÅL 6073-17

En 18-årig pojke hade ansökt om färdtjänst men fått avslag. Tillståndsmyndigheten ansåg att det faktum att man behöver öva in resor med den allmänna kollektivtrafiken inte medför att man har väsentliga svårigheter att resa med allmän kollektivtrafik. Pojken reste dagligen, på egen hand, till sin skola och klarade också att resa själv till både frisör och pianolektioner.

Kammarrätten fann att det av utredningen framgick att pojken reste dagligen, på egen hand, med buss till sin skola och även till ett antal andra platser efter genomförd resträning. Mot denna bakgrund ansåg kammarrätten att det inte var visat att pojken har sådana väsentliga svårigheter att resa med allmänna kommunikationsmedel som krävs för att få tillstånd till färdtjänst.

LAG OM RIKSFÄRDTJÄNST

Intressanta domar maj 2017 – april 2018

HELT BLIND KVINNA FICK AVSLAG PÅ ANSÖKAN OM RIKSFÄRD TJÄNST

KSU 2017-10-17, mål nr 1280-17

En helt blind kvinna som hade rest den aktuella sträckan tur och retur tillsammans med en ledsagare vid sammanlagt 12 tillfällen de senaste tre åren. Tillståndsgivaren ansåg att hon därmed inte kunde bedömas vara obekant med att resa med tåg och särskilt inte resor mellan aktuella stationer och aktuella tåg.

Förvaltningsrätten fann att det av allmänna förvaltningsrättsliga principer följer att det är den som ansöker om en förmån, i detta fall riksfärdtjänst med ledsagare, som har att visa att man uppfyller förutsättningarna för rätt till förmånen. Kvinnan hade anfört att hon inte skulle kunna orientera sig till exempelvis toalett på tåget även om tågpersonal visat var den finns. Något underlag, i form av exempelvis ett läkarintyg, som gav stöd för att kvinnan behövede kontinuerlig hjälp eller ständig ledsagning fanns inte. Det hade därmed inte gjorts sannolikt att kvinnan, utifrån vad som framkommit om funktionsnedsättningens svårighetsgrad och den service och anpassning som finns tillgänglig på aktuella tåg och stationer, behöver ledsagare för att kunna genomföra den aktuella resan.

Kammarrätten gjorde ingen annan bedömning än förvaltningsrätten.

EJ RÄTT TILL SPECIALFORDON FÖR ATT KUNNA TA MED ELMOPED

KST 2018-03-28 mål nr 5052-17

En kvinna ansökte om riksfärdtjänst med specialfordon för att hon skulle kunna ta med sin elmoped som inte fick plats på tåget.

Kammarrätten åberopade en tidigare dom i kammarrätten, (3295-14) där följande angavs:

”Av lagens förarbeten framgår att behovet av ledsagare bör vara knutet till själva resan och inte till t.ex. vistelsen vid resmålet (prop. 1988/89:81 s. 16 och prop. 1996/97:115 s. 52). Det kan enligt kammarrättens mening inte ha varit lagstiftarens avsikt att göra åtskillnad mellan vilken prövning som ska göras för personer vars behov kan tillgodoses genom en ledsagare och för personer med andra typer av funktionshinder. Prövningen av rätten till riksfärdtjänst bör därför ske utifrån behoven vid resan som sådan och inte behoven under vistelsen vid resmålet.”

Kammarrätten gjorde i detta mål samma bedömning och avslog kvinnans ansökan om riksfärdtjänst.